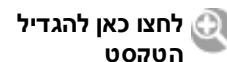

newsחדשות

מה שטוב לנו יורק טוב גם לתל אביב

הרב דוד לאו, בדומה למספר אישי ציבור חרדים נוספים שהפריחו לאחרונה אמירות קשות נגד הזרמים הלא אורתודוקסים, נכשל בזיהוי של תהליך איטי והדרגתי של שינוי עמדות ציבורי בעניין זה
הרב גלעד קריב

תדמיתו הנעימה והממלכתית של הרב הראשי דוד לאו, אותה ירש מאביו רב הניסיון, נסדקה בימים האחרונים בעקבות התבטאותו החריפה נגד הביקור של יו"ר הבית היהודי והשר לענייני התפוצות, נפתלי בנט, בבית ספר קונסרבטיבי בניו יורק.

עוד בערוץ הדעות:

[השמש בחנוכיית המדינה](#)

[529 הנעדרים בישראל - בעיה לאומית ולא פרטית](#)

[מלחמת תרבות, בימים ההם בזמן הזה!?](#)

[על תנועה מקוונת של נתינה והכרת טובה](#)

[אל תקחו לנו את הזכויות](#)

הרב לאו, בדומה למספר אישי ציבור חרדים נוספים שהפריחו לאחרונה אמירות קשות נגד הזרמים הלא אורתודוקסים, נכשל בזיהוי של תהליך איטי והדרגתי של שינוי עמדות ציבורי בעניין זה. במסגרת תהליך זה, אמירות המוציאות בהבל פה, מיליוני יהודים אל מחוץ לגדר יצאו בעצמן אל מעבר לגדר של ה-"פוליטקלי קורקט" הישראלי.

עדות אחת לשינוי ניתנה בקיץ האחרון בתגובה החריפה והמידית של ראש הממשלה להצהרותיו של שר הדתות דוד אזולאי נגד היהדות הרפורמית. עדות אחרת הייתה הכנס שקיים נשיא המדינה לקראת תשעה באב בהשתתפות רבנים אורתודוקסים, קונסרבטיבים ורפורמים. השיא טמון היה בעובדה שהפוליטיקאים החרדים נותרו בודדים בביקורתם הארסית נגד הודעת ראש הממשלה בכנס הפדרציות היהודיות בצפון אמריקה כי ממשלתו תתמוך בטיפוחן של קהילות רפורמיות וקונסרבטיביות בישראל.

בעבר, הודעות מסוג זה היו נתקלות בביקורת בתוך מפלגתו של ראש הממשלה, שלא לדבר על "הבית היהודי" וגלגולי העבר שלה. כיום, ביטויי השנאה, ההוקעה והזלזול כלפי היהדות הרפורמית והקונסרבטיבית, נותרו נחלתן של הפוליטיקה והתקשורת החרדית. אמנם עדיין יש לתמוה על הסלחנות היחסית שבה מתקבלת אלימות מילולית זו על ידי חלק מהפוליטיקאים החילוניים, אבל אין ספק שבשנים האחרונות היא הופכת מוקצה וחסרת לגיטימציה יותר ויותר.

תהליך של שינוי

ועדיין, למרות כישלוננו של הרב לאו לזהות את עוצמת השינוי, בעניין אחד הצדק עמו. השינוי ביחס ליהדות הרפורמית וליהדות הקונסרבטיבית אינו רק עניין של סגנון השיח והנימוס המתחייבים מצד נציגיה של מדינת ישראל, אלא הוא נוגע לעצם הלגיטימציה של הזרמים הלא אורתודוקסים ולמדיניות היסודית של מדינת ישראל בסוגיות של דת ומדינה.

חלק ניכר מהמגנים את דבריו של הרב לאו התייחסו לעוצמתה של היהדות הלא אורתודוקסית בצפון אמריקה לצורך לטפח את יחסיה של מדינת ישראל עם הקהילות היהודיות בתפוצות; אולם ההבחנה בין המתרחש ביהדות התפוצות ולבין הנעשה בתוך מדינת ישראל מאבדת בשנים האחרונות את הרלוונטיות שלה. בעבור מיליוני יהודים רפורמים וקונסרבטיבים השאלה האם שר החינוך נפתלי בנט יבקר בבית ספר ישראלי ברוח היהדות הרפורמית או הקונסרבטיבית ויתרשם ממנו חשובה לא פחות מהשאלה האם שר התפוצות נפתלי בנט מבקר בבית ספר קונסרבטיבי בניו יורק.

תהליך השינוי יכול להתחיל בשינוי השיח והסגנון ולהמשיך בהתייחסות חיובית לתפקידן של הקהילות הלא אורתודוקסיות בתפוצות בשימור הזהות היהודית, אבל הוא לא יוכל להסתיים בכך. מבחנו האמיתי יהיה הקבלה מוחלטת של הזרמים הלא אורתודוקסים, רבניהם וקהילותיהם כאן בישראל. אם בעבר ניתן היה להצדיק את ההבחנה בין המתרחש בתפוצות לבין המציאות בישראל - זה אינו המצב כיום.

ראשית, מכיוון שיהדות התפוצות עצמה אינה מאמינה עוד בהבחנה זו ושנית מכיוון שהיהדות הרפורמית והיהדות הקונסרבטיבית קונות את אט אחיזה של ממש במרחב הישראלי. על פי מחקרי המכון הישראלי

לדמוקרטיה, שמונה אחוזים מאזרחי ישראל היהודים, מזהים עצמם דתית כיהודים רפורמים וקונסרבטיבים. בסקרים אחרים – המספרים גבוהים אף יותר. על פי מחקרים אלו, כמעט כל יהודי-ישראלי שלישי נטל חלק באירוע, טקס, תפילה שהונחה על ידי רב או רבה לא אורתודוקסים בשנים האחרונות ורוב מכריע של הציבור הישראלי תומך בשוויון מלא בין היהדות האורתודוקסית לזרמים הליברליים.

המציאות הישראלית שבה חלק ניכר מהציבור הלא-דתית בוחר בשירותיה של היהדות האורתודוקסית עודנה על כנה, אך מצב העניינים בו בית הכנסת האורתודוקסי או שירותי הרבנות הממלכתית הם ברירת המחדל הולך ומשתנה. הרב לאו שגה כשלא הבין מה התבטאויותיו יעשו לתדמית המתונה והמקרבת שהוא מבקש לטפח, אך הוא צדק במה שהשתמע מאמירותיו הגסות. השאלה האמתית היא לא האם מדינת ישראל תתנהג באופן יפה ומנומס ליהודים הרפורמים והקונסרבטיבים בתפוצות, אלא האם מדינת ישראל היא מדינתם של כל היהודים, על תפיסות העולם שלהם והשתייכותם הקהילתית המגוונת. ראש הממשלה נתן, כאמור, המחשה ברורה לעניין זה רק לפני כחודש בנאומו בושינגטון. דבריו על כך שמדינת ישראל תכבד את כל הזרמים זכו למחיאיות כפיים, אבל קהל שומעיו קם על רגליו בתשואות כאשר הכריז שממשלתו מבינה את חובתה לטפח גם את הקהילות הרפורמיות והקונסרבטיביות בישראל. בעתיד יישאל ראש הממשלה על מימוש התחייבות זו בכל ביקור ושיחה עם מנהיגי התפוצות.

צל"ש לבנט

השר נפתלי בנט ראוי בהחלט להערכה גדולה על כך שמאז נכנס לתפקידו כשר לענייני תפוצות בממשלה הקודמת לא היסס לפגוש במנהיגות הזרמים הלא אורתודוקסים ולקיים עמם שיח חשוב, פורה ומעשי. עם זאת, האתגר האמיתי שניצב לפניו ולפני מפלגתו הוא ההבנה שיהדות פלורליסטית אינה יכולה להישאר נחלתם של יהודי התפוצות בלבד ושהיא מצרך נדרש בישראל, לא פחות מאשר ברחובות מנהטן, מלבורן או מוסקבה.

ברוח הימים האלה, רבים מהדוברים החרדים שביקרו את השר בנט העלו על נס את המכבים ומלחמתם בהתייוונות. כהרגלם, שכחו דוברים אלו שתקופת שלטונו של בית חשמונאי הביאה עמה לריבוי פנים, זרמים ושיטות ביהדות ארץ ישראל.

לא אחת ריבוי פנים זה הוביל למתיחות ולמאבקים, אבל בזכותו הצליחה יהדות הבית השני לשרוד, להתפתח ולשגשג. 200 שנים אחרי מרד החשמונאים היו אלה הקנאים, אנשי השיטה האחת והאמת המוחלטת, שהובילו לחורבן. המחקר ההיסטורי מלמד שחלקם הגדול אחז בדרכו של בית שמאי המחמיר והמסתגר. אנחנו, כידוע, מדליקים עד היום את החנוכייה כדרכו של בית הלל, המתון יותר והסובלני. שיטתם, המציבה ביומו האחרון של החג שמונה נרות על חנוכייה אחת, כולם באותו גובה אך כל אחד עם להבה משלו, היא זו שצריכה להדריך אותנו גם היום בעיצובה של היהדות בראשית המאה ה-21. במנהטן ובמוסקבה אבל גם בירושלים ותל אביב.

עו"ד הרב גלעד קריב, מנכ"ל התנועה הרפורמית בישראל

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: נפתלי בנט | הרב דוד לאו
חזרה